Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työntekijäin eläkelain, kansaneläkelain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyyseläkettä koskevia säännöksiä siten, että ne vastaisivat vuoden 1985 alusta toteutuvaa työttömyysturvalain mukaista työttömyysturvauudistusta. Työttömyyseläkkeen saamisen alaikäraja palautuu voimassa olevassa laissa alunperin säädettyyn 60 ikävuoteen. Eläkkeelle pääsevät kuitenkin edelleen 1929 tai sitä ennen syntyneet työntekijät. Esityksen mukaan työttömyyseläkkeen muut saamisedellytykset säilyisivät pääosin ennallaan. Työntekijän pitää olla pitkäaikaisesti työtön. Hänen on pitänyt saada 60 viimeksi kuluneen viikon aikana työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa vähintään 200 päivältä. Työttömyyseläkkeeseen on oikeus myös sellaisella 60 vuotta täyttäneellä työntekijällä, jolla työttömyysturvalain mukaisen päivärahan suorituksen enimmäismäärää koskevien säännösten mukaan ei enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan.

Esityksen mukaan työttömyyseläkkeen maksamista koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi. Työttömyyseläke myönnettäisiin toistaiseksi eikä sitä jaksotettaisi kuudeksi kuukaudeksi. Eläkettä ei maksettaisi kuitenkaan kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja tekee työtä ansaiten vähintään 1 275,22 markkaa kuukaudessa. Myös ulkomailla oleskelu ja kieltäytyminen työllistämistoimenpiteistä aiheuttaisi eläkkeen maksamisessa muutoksia. Jos eläkettä on edellä mainitusta syistä maksettu aiheettomasti, eläkelaitoksen on perittävä maksettu eläke takaisin. Takaisinperinnästä voidaa luopua, jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta.

Eläkelaitoksen on keskeytettävä työttömyyseläkkeen maksaminen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on olemassa. Jos keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien. Esityksen mukaan työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saava henkilö voisi saada työttömyyseläkettä, jolloin maksettu osaeläke katsottaisiin työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi.

Nyt annettavassa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi, paitsi työntekijäin eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien työttömyyseläkettä koskevia säännöksiä, myös kansaneläkelain vastaavia säännöksiä. Viimeksi mainittua lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siltä osin kuin on kysymys liikennevakuutuslain mukaisen ansionmenetyskorvauksen lukemisesta tuloksi lisäosassa. Myös vanhusten ja vammaisten sekä lasten kotihoidontuesta johtuvat muutokset ehdotetaan tehtäviksi kansaneläkejärjestelmän mukaisiin tarveharkintaisiin etuuksiin. Rintamasotilaseläkkeessä, perhe-eläkkeessä ja eläkkeensaajien asumistuessa näitä etuuksia ei otettaisi tulona huomioon.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan siten, että esitykseen sisältyvät lainmuutokset voitaisiin toteuttaa vuoden 1985 alusta.

438401221V

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
YLEISPERUSTELUT	3
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	3
1.1. Tavoitteet	3
1.2. Keinot	4
1.3. Eräitä teknillisluontoisia muutoksia kansaneläkelakiin, perhe-eläkelakiin, rintamasotilaseläkelakiin ja eläkkeensaajien asumistukilakiin	6
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	6
2.1. Nykyinen lainsäädäntö	6
2.2. Valmisteluvaiheet	8
2.2.1. Eduskunnan kannanotot	8
2.2.2. Aikaisemmat ehdotukset	8
3. Esityksen taloudelliset vaikutukset	8
4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1. Lakiehdotusten perustelut	8
1.1. Työntekijäin eläkelaki	8
1.2. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki	10
1.3. Merimieseläkelaki	10
1.4. Kansaneläkelaki	10
1.4.1. Työttömyyseläke	10
1.4.2. Liikennevakuutuksen ansionmenetyksen korvauksen lukeminen lisäosatuloksi	10
1.5. Perhe-eläkelaki	11
1.6. Rintamasotilaseläkelaki	11
1.7. Eläkkeensaajien asumistukilaki	11
2. Voimaantulo	11
LAKITEKSTIT	12
1. Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta	12
2. Laki lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta	16
3. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	16
4. Laki kansaneläkelain muuttamisesta	18
5. Laki perhe-eläkelain 15 b §:n muuttamisesta	20
6. Laki rintamasotilaseläkelain 8 §:n muuttamisesta	20
7. Laki eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n muuttamisesta	21
LIITE	22
Rinnakkaistekstit	22
1. Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta	22
2. Laki lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta	29
3. Laki merimieseläkelain muuttamisesta	30
4. Laki kansaneläkelain muuttamisesta	34
5. Laki perhe-eläkelain 15 b §:n muuttamisesta	37
6. Laki rintamasotilaseläkelain 8 §:n muuttamisesta	38
7. Laki eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n muuttamisesta	39

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Työttömyyseläke liitettiin 1 päivänä heinäkuuta 1971 voimaan tulleilla laeilla kansaneläkelakiin (499/71) ja työntekijäin eläkelakiin (500/71), johon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaissa, maatalousyrittäjien eläkelaissa ja yrittäjien eläkelaissa on viittaussäännökset. Sanotusta ajankohdasta lukien työttömyyseläke liitettiin myös valtion eläkejärjestelmään (851/71). Työttömyyseläkejärjestelmä on toteutettu myös kunnan eläkejärjestelmässä. Merimieseläkelakiin työttömyyseläke liitettiin 1 päivänä kesäkuuta 1980 voimaan tulleella lailla (280/80).

Työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset ovat mainituissa säännöksissä pääpiirteissään samanlaiset. Sen edellytyksenä on 60 vuoden ikä ja pitkäaikainen työttömyys. Työntekijän on pitänyt saada 60 viimeksi kuluneen viikon aikana valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34, työttömyyskassalaki) mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain (946/71) mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä. Työttömyyseläkkeeseen on oikeus myös sellaisella 60 vuotta täyttäneellä työntekijällä, jolla työttömyyskassalain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan ei enää ole oikeutta päiväavustukseen. Eläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei eläkkeenhakijalle voida osoittaa työvoimaviranomaisten taholta sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta työntekijä ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain mukaiseen korvaukseen.

Työttömyyseläkkeen saamisen alaikärajaa on alennettu tilapäisesti. Eläkeikäraja säädettiin 58 vuodeksi 1 päivästä heinäkuuta 1978 lukien vuoden 1979 loppuun (444/78). Vuoden 1980 alusta työttömyyseläkejärjestelmän piiriin pääsivät kaikki 1925 tai sitä ennen syntyneet työttömät työntekijät (915—917/79 koskivat kansaneläke- ja työeläkejärjestelmää ja 962/79 valtion eläkejärjestelmää). Vuonna 1981 työttömyyseläkkeelle pääsivät edellä mainittujen ikäluokkien lisäksi vuonna 1926 tai sitä ennen syntyneet pitkäaikaistyöttömät (838—840/80). Vuonna 1982 työttömyyseläkkeelle ovat päässeet vuonna 1927 tai sitä ennen syntyneet (798—801/81 ja 353/82) ja vuonna 1983 työttömyyseläkejärjestelmän piiriin pääsi vielä 1928 syntynyt ikäluokka (922 ja 923/82 sekä 925 ja 926/82). Edelleen työttömyyseläkejärjestelmä ulotettiin vuonna 1984 koskemaan myös 1929 syntyneitä (954/83).

Työttömyyseläkejärjestelmä perustuu Eläkejärjestelmäkomitean osamietintöön VI (Komiteanmietintö 1971: B3). Komitean mielestä eläkkeen saamisen edellytykseksi olisi asetettava, että henkilö on täyttänyt määrätyn iän ja että hän on työttömyyden johdosta kokonaan tai osittain vailla työtuloja ja että tämä tilanne on jatkunut niin pitkään, ettei toimeentulon turvaaminen työttömyyskorvauksen avulla ole tarkoituksenmukaista. Komitean mukaan eläkkeen saamisen edellytyksenä olisi myös, ettei henkilöä työvoimaviranomaisen antaman todistuksen mukaan todennäköisesti voida sijoittaa sopivaksi katsottuun työhön. Työhön sijoittamismahdollisuutta koskevan arvion antaisi työntekijän tai yrittäjän asuinpaikkakunnan työvoimaviranomainen. Työvoimaviranomaisen suorittaman arvion työhön sijoittamismahdollisuuksista katsottiin sitovan eläkelaitosta niin, ettei se voinut poiketa siitä, vaikka eläkelaitos pitäisi arviota virheellisenä.

Kuten työttömyyseläkesäännöksistä ja niiden pohjana olevasta komiteatekstistä ilmenee, työttömyyseläkkeen myöntämismenettely rakennettiin työvoimaviranomaisten ja eläkeviranomaisten yhteistyölle. Pyrkimyksenä oli vaikean työllisyystilanteen aikana turvata pitkään työttöminä olleiden ikääntyneiden henkilöiden toimentulo eläkejärjestelmän tuella.

Työttömyyseläkejärjestelmään on vuosien kuluessa tullut piirteitä, jotka eivät ole järjestelmän alkuperäisen tarkoituksen mukaisia. Työttömyyseläkkeestä on tullut tosiasiallisesti varhaiseläkejärjestelmä. Työeläkelakien mukaisista työttömyyseläkkeistä on myös tullut yritysten uudelleenjärjestelyn apuväline, jolla uudistusten vaatima rahoitus siirretään työntekijäin eläkelain 12 §:n

perusteella kaikkien työnantajien yhteisesti kustannettavaksi.

Työvoimaviranomaiset ovat vuoden 1984 alussa siirtyneet työttömyyseläkkeensaajien kohdalla sellaiseen menettelyyn, että he lähettävät suoraan eläkejärjestelmille todistuksen siitä, ettei työttömyyseläkkeensaajalle voida osoittaa työtä. Tämä todistuksenantamismenettely perustuu työttömyyseläkkeen jatkamiselle laissa asetettuihin vaatimuksiin. Kun työntekijän henkilökohtaisesta käynnistä työvoimaviranomaisen luona on täten näissä tapauksissa luovuttu, on siitä ollut seurauksena, että työvoimaviranomaisten ja eläkeviranomaisten hallinnollinen yhteistyö työttömyyseläkkeen osalta on heikentynyt. Enää ei voida tietää, onko työttömyyseläkkeensaaja ollut työssä.

Työttömyyseläkkeen myöntämiseen liittyvistä kaavamaisista säännöksistä on ollut myös seurauksena, että työttömyyseläkkeensaajat ovat väärinkäyttäneet eläkettä. Sitä on maksettu, vaikkakin henkilö on samanaikaisesti ollut työssä ja jopa tehnyt säännöllisesti ansiotyötä. Aiheettomasti maksetun työttömyyseläkkeen takaisinperintäänkään ei laista ole saatu riittävää tukea.

Edellä olevat näkökohdat huomioon ottaen työttömyyseläkejärjestelmää on kehitettävä siten, että se alkuperäisen tavoitteensa mukaisesti yhä tarkoituksenmukaisemmin huolehtisi ikääntyneiden ja pitkäaikaisesti työttömien työntekijöiden toimeentuloturvasta. Tähän päästäisiin esityksen mukaan niveltämällä työttömyyseläke yhteen työttömyysturvalain (602/84) mukaisen päivärahauudistuksen kanssa. Myös työttömyyseläkkeen maksamista koskevia säännöksiä olisi tarkistettava siten, että eläkettä ei makseta silloin, kun siihen ei ole aihetta. Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintää on myös tehostettava.

1.2. Keinot

Vuoden 1985 alusta toteutuu työttömyysturvalain mukainen työttömyysturvauudistus. Kevään 1984 tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa sovittiin myös työttömyyseläkeikärajan asteittaisesta palauttamisesta 60 ikävuoteen.

Työttömyysturvana maksettava taloudellinen etuus on työttömyyspäiväraha, jota maksetaan joko peruspäivärahana tai ansioon suhteutettuna päivärahana. Työttömyysturva on ansioturvan osalta ajallisesti rajoitettu. Ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä neljän peräkkäisen kalenterivuoden aikana. Samalla kuitenkin nykyinen kalenterivuosittainen rajoitus 200 päivän osalta poistuu ansioturvasta. Peruspäivärahaa maksetaan ajallisesti rajoituksetta koko työttömyyden ajalta. Molemmat päivärahaetuudet ovat veronalaista tuloa.

Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien toimeentuloturva on työttömyysturvalaissa myös otettu huomioon. Sen mukaan jos työntekijä on täyttänyt 55 vuotta, voidaan hänelle 500 päivän lisäksi maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa enintään 250 päivältä. Työttömyysturvalakia koskevan hallituksen esityksen mukaan (hall. es. n:o 38/1984 vp. s. 12) maksamalla 55 vuotta täyttäneelle työttömälle ansioon suhteutettua päivärahaa vielä 250 päivältä voitaisiin ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien toimeentuloturvasta huolehtia pysyväisjärjestelyin ja samalla korottaa työttömyyseläkkeen saamisen ikärajaa asteittain lain alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti 60 ikävuoteen.

Työttömyysturvauudistuksen tavoitteiden läpiviemiseksi esitetään, että vuosittaisesta työttömyyseläkeiän alentamisesta luovuttaisiin. Työttömyyseläkeikäraja on vuoden 1985 alusta laissa jo nykyisinkin mainittu 60 vuotta. Eläkkeelle pääsevät ennen 60 ikävuotta kuitenkin edelleen vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneet pitkäaikaistyöttömät. Tämän mukaan työttömyyseläkeikäraja on näillä tosiasiallisesti ensi vuonna 56 vuotta nousten tästä sitten asteittain 60 vuoteen. Sen sijaan 1930 syntynyt ikäluokka kuuluisi työttömyysturvalain piiriin. Valtion tulo- ja menoarvioesityksen 1985 mukaan: ''Eduskunnalle annetaan tarvittavat lakiesitykset vuoden 1986 alusta asteittain toteutettavasta uudistuksesta, joka mahdollistaa joustavaan eläkeikään siirtymisen. Työttömyyseläkeikäraja palautetaan asteittain 60 vuoteen.'' Kun tosiasiallisesti vuoden 1985 alusta työttömyyseläkeikä on ikääntyneillä työntekijöillä 56 vuotta, ei työttömyyseläkeiän palautuminen 60 vuoteen ole ristiriidassa eduskunnan lausumien kanssa.

Työttömyyseläkkeelle pääsemisen muut edellytykset ehdotetaan pidettäviksi nykyisellään. Työntekijän on oltava työtön työnhakija työvoimatoimistossa. Lisäksi edellytetään, että työntekijä on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä tai että hänellä ei enää ansioon suhteutetun päivärahan maksamiselle asetettujen enimmäisaikojen perusteella ole oikeutta sanottuun päivärahaan. Työttömyyseläkkeen saaminen jo 200 työttömyyspäivän perusteella on tarkoituksenmukaista säilyttää, varsinkin kun eläkkeen saamiselle asetettu

ikäraja nousee 60 vuoteen. Työttömyyseläkkeen ja työttömyyspäivärahan suuruuden erilaiset määräytymisperusteet vievät sitä paitsi eräissä tapauksissa siihen, että työttömyyseläke antaa paremman toimeentuloturvan ikääntyneelle työntekijälle kuin työttömyyspäiväraha. Yksilölliset vaihtelut voivat kuitenkin tässä suhteessa olla huomattavia. Jotta kenenkään ikääntyneen pitkäaikaistyöttömän toimeentuloturva ei heikkenisi tästä syystä, on eläkkeelle pääsy syytä säilyttää nykyisen kaltaisena.

Kun työttömyyseläke esityksen mukaan vastaisuudessa myönnettäisiin ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille, on eläkkeen maksamista koskevia säännöksiä syytä myös tarkistaa. Toisaalta tehtäisiin entistä selvemmäksi työttömyyseläkkeeseen muiden eläkkeiden tavoin liittyvä pitkäaikaisuus ja toisaalta se, ettei työttömyysturvaa pidä antaa, jollei sen hakija ole työtön. Eläkkeen saaminen olisi kuten tähänkin asti riippuvainen työttömyyspäivärahaa maksavan viranomaisen antamasta todistuksesta, että henkilö on työtön työnhakija. Työttömyyseläke myönnettäisiin toistaiseksi eikä eläkettä jaksotettaisi enää kuuden kuukauden maksujaksoihin. Eläkettä maksettaisiin niin kauan, kun henkilö on työtön.

Kun nykyisen käytännön mukaan työttömyyseläke on myönnetty työvoimaviranomaisen sitovan lausunnon perusteella kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan, oikeuskäytännössä on katsottu, ettei eläkettä voida keskeyttää, vaikka henkilö menisi tänä aikana työhön. Tämän kaltaisen menettelyn säilyttäminen ei voi olla tarkoituksenmukaista. Sen lisäksi, että eläke myönnetään jatkuvana, ehdotetaan myös, ettei työttömyyseläkettä maksettaisi kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 1 275,22 markkaa kuukaudessa eli työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu markkamäärä kaksinkertaisena. Eläkettä ei myöskään maksettaisi, jos eläkkeensaaja on ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta kykenemätön ottamaan vastaan työtä. Edelleen eläkettä ei maksettaisi siltä kalenterikuukaudelta, jota edeltäneen kuukauden aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työttömyysturvalain ehdot täyttävää työtä.

Eläkelaitoksen on keskeytettävä eläkkeen maksaminen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, kun se on saanut tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei saisi maksaa. Syy eläkkeen keskeyttämiseen on kuitenkin edelleen oltava olemassa. Vaikka eläkettä ei olisi mahdollista keskeyttää, eläkelaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu eläke takaisin. Luopuminen takaisinperinnästä on mahdollista ainoastaan niissä tapauksissa, joissa takaisinperiminen ei ulotu kolmea kuukautta pitemmälle ajalle. Keskeytettyä eläkettä voidaan ryhtyä uudelleen maksamaan, kun työntekijä esittää työvoimaviranomaisen todistuksen työttömyydestään. Jos keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Esityksen mukaan työttömyyseläkkeen saamisen ja sen maksamisen valvontaan liittyen työvoimaviranomaisella on edelleenkin keskeinen merkitys. Työvoimaviranomaiset siirtyivät vuoden 1984 alussa käytäntöön, jonka mukaan työttömyyseläkkeellä olevan työntekijän ei tarvitse henkilökohtaisesti hakea todistusta työttömyyden jatkumisesta, vaan työvoimatoimisto lähettää sanotun todistuksen eläketurvakeskukselle ja kansaneläkelaitokselle omatoimisesti, jos eläkkeensaajalle ei voida osoittaa laissa tarkoitettua työtä. Vaikka työntekijän ilmoittautuminen kuuden kuukauden välein työvoimatoimistoon on poistunut työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä, ei tästä saa olla seurauksena, etteivät työvoimaviranomaiset edelleenkään valvoisi työttömän työntekijän työllistämistä. Sen vuoksi esitetään, että jos eläkkeensaajalle on osoitettavissa työtä, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä eläkejärjestelmille. Sen sijaan laissa ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää työntekijän ilmoittamisvelvollisuudesta, joka hänellä on nykyisinkin. Työttömän velvollisuutta ilmoittaa eläkelaitokselleen olosuhteissaan tapahtuneista muutoksista täydennettäisiin asetusteitse myös työttömyyseläkkeen osalta.

Nykyiset säännökset osaeläkkeenä maksettavasta työkyvyttömuuseläkkeestä eivät anna selvää vastausta siihen, voidaanko osaeläkettä saavalle henkilölle myöntää työttömyyseläke. Osaeläkettä työttömyyseläkkeenä saavaa henkilöä on kuitenkin pidetty työvoimaan kuuluvana. Tämän mukaisesti hänelle on maksettu työttömyysturvaetuuksia. Vastaava menettely säilyy myös 1 päivänä tammikuuta 1985 voimaan tulevan työttömyysturvalain mukaan. Kun myös viimeaikaisessa oikeuskäytännössä on katsottu mahdolliseksi myöntää osaeläkettä saavalle henkilölle työttömyyseläke, on tarkoituksenmukaista selventää työttömyyseläkettä koskevia säännöksiä tältä osin. Osaeläkettä työkyvyttömyyseläkkeenä saavan henkilön tultua pitkäaikaisesti työttömäksi hänellä on oikeus työttömyyseläkkeeseen. Tällöin mak-

settua osaeläkettä pidetään työttömyyseläkkeen osasuorituksena.

Työntekijäin eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien mukainen ansioeläketurva on tähän saakka ottanut työttömyyden huomioon eräissä tapauksissa vain siltä osin kuin sitä on mitattu ansioon suhteutetun valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaisen työttömyyskassa-avustuksen perusteella. Täten mitattu työttömyys on vaikuttanut muun muassa niin sanotun täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemiseen ja työttömyyslisän määrään.

Esityksessä ehdotetaan, että vastaisuudessakin oikeuteen saada täysitehoinen työkyvyttömyyseläke sekä työttömyyslisän määrään vaikuttaisi vain ansioon suhteutettu päiväraha, sillä tässä vaiheessa ei ole mahdollisuuksia tarkempien selvitysten puuttuessa muuttaa niitä työntekijäin eläkelain säännöksiä, jotka rakentuvat ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan varaan.

Työttömyyseläkejärjestelmässä on kiinnitetty huomiota myös siihen, että työttömyyskorvausten tarveharkinta sulkee tosiasiallisesti pois eräät henkilöt työttömyyseläkejärjestelmän piiristä. Työttömyysturvalaissa peruspäiväraha vastaa aikaisempaa tarveharkintaista työttömyyskorvausta. Peruspäivärahan saamisen tarveharkinta on kuitenkin lievempää kuin aikaisemman työttömyyskorvauksen. Tästä on seurauksena, että yhä useampi henkilö pääsee tosiasiallisesti työttömyyseläkkeen piiriin 200 työttömyyspäivän perusteella.

Hallitus selvittää, miten peruspäivärahan ulkopuolelle tarveharkinnan soveltamisen johdosta jäävät voidaan saattaa työttömyyseläkejärjestelmän piiriin. Tätä koskeva esitys annetaan eduskunnalle ensi tilassa. Samassa yhteydessä selvitetään myös, miten työttömyysturvalain mukaisen ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa koskevat 500 ja 750 päivää tulevat vaikuttamaan täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemiseen.

1.3. Eräitä teknillisluontoisia muutoksia kansaneläkelakiin, perhe-eläkelakiin, rintamasotilaseläkelakiin ja eläkkeensaajien asumistukilakiin

Kansaneläkejärjestelmässä siirrytään kansaneläkeuudistuksen III vaiheen myötä 1 päivästä tammikuuta 1985 eläkevähenteiseen lisäosajärjestelmään. Sen seurauksena kansaneläkkeen lisäosaa määrättäessä ei otettaisi huomioon muuta kuin eläkkeensaajan omat eläketulot. Eläketuloihin olisi rinnastettava myös yli vuoden ajalta maksettavat liikennevakuutuslain mukaiset ansionmenetyskorvaukset. Tämän pituiselta ajalta maksettavat etuudet ovat eläkettä eikä enää päivärahakorvaukseen rinnastettavia lyhytaikaisia etuuksia.

Perhe-eläkelakia (38/69), rintamasotilaseläkelakia (119/77) ja eläkkeensaajien asumistukilakia (591/78) olisi tarkistettava siten, että entinen huoltoapukäsite muutettaisiin vastaamaan nykyistä toimeentulotukea. Näitä lakeja olisi muutettava myös siten, ettei niiden mukaista tarveharkintaa sovellettaessa otettaisi tulona huomioon lasten kotihoidontukea. Jos näin ei meneteltäisi, joutuisivat eläkkeensaajat muita huonompaan asemaan. Tarveharkintaa sovelletaan toisaalta lasten kotinhoidontuen lisäosassa, jossa kysymyksessä olevat etuudet otetaan tuloina huomioon. Toisaalta näiden lakien mukaisissa eläkkeissä olisi puolestaan lasten kotihoidontuki otettava tulona huomioon, jollei selvää estävää säännöstä laissa ole tältä osin säädetty. Muutoksen merkitys näissä eläkejärjestelmissä on mitätön, koska ikärakenteesta johtuen tällaisia kotihoidontuen saajia on niissä verraten vähän.

Myös vanhusten kotinhoidontuki esitetään etuoikeutettavaksi näissä tarveharkintaisissa järjestelmissä puhtaana kustannusten korvaukseen tarkoitettuna tukimuotona.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen lainsäädäntö

Työeläkelakien mukaista työttömyyseläkettä koskevat säännökset ovat työntekijäin eläkelain 4 c §:ssä. Sen mukaan oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain mukaiseen työttömyyskorvaukseen sekä siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen. Pykälän 2

momentin mukaan eläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut työvoimaviranomaisen antamasta todistuksesta tai, jos eläke myönnetään päiväavustuksen enimmäismäärän perusteella, sanotun todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä suoritetaan takautuvasti enintään kuudelta kuukaudelta. Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 3 momentin mukaan työttömyyseläke on yhtä suuri kuin työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Pykälän 4 momentissa säädetään eläkkeen jaksottamisesta. Eläke myönnetään toistaiseksi, mutta eläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei eläkelaitokselle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa uutta todistusta siitä, ettei eläkkeensaajalle voida osoittaa työtä. Momentti säätelee myös menettelyn niissä tapauksissa, joissa eläke on lakannut ja työttömyys edelleen kuitenkin jatkuu. Pykälän 5 momentti säätelee tapauksia, joissa työttömyyseläkkeensaaja tulee täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi. Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 6 momentin mukaan 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä on oikeus 60 vuoden eläkeikärajasta huolimatta päästä työttömyyseläkkeelle. Säännös takaa näiden ikäryhmien oikeuden alennettuun eläkeikään työttömyyseläkettä määrättäessä.

Työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momentin mukaan määritellään täysitehoinen työkyvyttömyyseläke. Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, voidaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi lukea myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaan, jos työntekijä on saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään.

Työntekijäin eläkelain 8 § säätelee eläkkeiden yhteensovituksen. Pykälän 6 momentti määrittelee tilanteen, jossa aikaisemmin maksettu sosiaalivakuutusetuus jää yhteensovituksen ulkopuolelle. Kun yhteensovitus pääsääntöisesti toimitetaan uuden eläketapahtuman sattuessa, on laissa määritelty, mitä ei ole pidettävä uutena eläketapahtumana. Uutena eläketapahtumana ei pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi eikä työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi. Työntekijäin eläkelain 8 a § määrittelee, milloin yhteensovitus toimitetaan uudelleen. Työntekijäin eläkelain 12 a §, 17 § ja 19 a § sisältävät myös säännöksiä työttömyysturvaetuuksista, lähinnä niiden maksatuksesta.

Myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakiin on tehtävä työttömyysturvalain työttömyysturvaetuuksia koskevat terminologiset muutokset.

Työttömyyseläkettä koskevat säännökset ovat myös merimieseläkelaissa. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset ovat merimieseläkelain 15 e §:ssä. Ne ovat samat kuin muuallakin työeläkelainsäädännössä. Merimieseläkelain 12 § säätelee täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen huomioon ottamisen eläkkeen suuruutta määrättäessä.

Kansaneläkelaki sisältää myös säännökset työttömyyseläkkeestä. Kansaneläkelain 22 c §:ssä määritellään työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ne ovat täysin samansisältöiset kuin työeläkejärjestelmässä. Kansaneläkelain 31 a § sisältää säännökset työttömyyseläkkeen jaksottamisesta. Myös kansaneläkejärjestelmässä työttömyyseläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei eläkelaitokselle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa todistusta siitä, ettei eläkkeensaajalle voida osoittaa työtä.

Kansaneläkelain mukainen lisäosan tulokäsite määritellään pääasiallisesti kansaneläkelain 26 §:ssä. Tarveharkintaisia kansaneläkejärjestelmän eläkkeitä ja eläkkeen osia koskeva tulokäsite määritellään puolestaan perhe-eläkelain 15 b §:ssä, rintamasotilaseläkelain 8 §:ssä ja eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:ssä.

2.2. Valmisteluvaiheet

2.2.1. Eduskunnan kannanotot

Työttömyyseläkkeen liittyessä läheisesti työttömyysturvan kokonaisuudistukseen on eduskunta aina vuodesta 1976 asti puuttunut työttömyysturvan epäkohtiin. Vuoden 1982 valtiopäivillä eduskunnan sosiaalivaliokunta kiirehti mietinnössään n:o 15 riittävän toimeentulon ja kattavan työttömyysturvauudistuksen toteuttamista. Vastauksessaan hallituksen esitykseen laeiksi kansaneläkelain 20 §:n, työntekijäin eläkelain 4 c §:n, maatalousyrittäjien eläkelain 6 a §:n, merimieseläkelain 15 e §:n ja valtion eläkelain 9 a §:n muuttamisesta (hall. es. n:o 168/1983 vp.) eduskunta edellytti hallituksen huolehtivan työttömyyseläkkeen ja sukupolvenvaihdoseläkkeen nykyisten ikärajojen säilyttämisestä siihen saakka, kun joustavaa eläkkeelle siirtymistä ja työttömyysturvan kokonaisuudistusta tarkoittavat hankkeet toteutuvat. Vastauksessaan hallituksen esityksiin työttömyysturvalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sekä laeiksi työllisyyslain ja työllisyyskoulutuksesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta (hall. es. n:t 38 ja 94/1984 vp.) eduskunta edellytti lisäksi, että työttömyysturvauudistukseen liittyvän työttömyyseläkeiän nostamisen yhteydessä tarkistetaan lainsäädäntöä siten, että työttömyyseläkkeen myöntämisedellytykset ja eläkkeen määräytymisperusteet saatetaan eläkkeen hakijan kannalta oikeudenmukaisiksi. Samoin eduskunta edellytti, että hallitus tutkii työttömyyden ajan eläketurvan kertymisessä mahdollisesti olevat ongelmat ja ryhtyy havaittujen epäkohtien korjaamiseen.

2.2.2. Aikaisemmat ehdotukset

Työttömyysturvan kokonaisuudistusta suunnitellessaan työttömyysturvatoimikunta (Komiteanmietintö 1979:27) teki ehdotuksen myös työttömyyseläkejärjestelmän muuttamisesta siten, että työttömyyseläkkeen ikäraja palautetaan asteittain 60 ikävuoteen.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Nyt esitetyillä muutoksilla ei sinänsä ole uusia kustannuksia lisääviä vaikutuksia, koska työttömyyseläkkeen eläkeikärajaa ei enää alennettaisi. Tulevan tilanteen kartoittamiseksi on syytä kuitenkin tarkastella työttömyyseläkemenoja vuonna 1985.

Vuoden 1985 aikana arvioidaan työttömyyseläkkeelle jäävän 56-vuotiaita noin 1 700, 57—59 -vuotiaita noin 4 000 ja 60—64 -vuotiaita noin 4 300.

Näistä eläkemeno olisi yksityisen sektorin työeläkejärjestelmässä (yrittäjäjärjestelmät mukaan lukien) noin 160 miljoonaa markkaa. Kun samaan aikaan vuonna 1985 arvioidaan päättyvän noin 4 000 työttömyyseläkettä, jää todellisiksi kustannuksiksi noin 120 miljoonaa markkaa.

Kansaneläkejärjestelmässä eläkkeensaajien lukumäärän kehitys on sama kuin työeläkejärjestelmässä. Kansaneläkejärjestelmässä edellä selostetut nettokustannukset ovat vastaavasti 65 miljoonaa markkaa.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle annetaan erikseen esitys laiksi valtion eläkelain muuttamisesta, joka sisältää vastaavat muutosehdotukset työttömyyseläkejärjestelmään valtion sektorilla. Hallituksen tarkoituksena on, että nyt ehdotettuja muutoksia vastaavat uudistukset toteutettaisiin myös kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työntekijäin eläkelaki

Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on 60 vuoden ikä, joka on ollut eläke-edellytyksenä työttömyyseläkejärjestelmässä jo sen alusta lähtien aina vuoteen 1978, jolloin eläkeikä pudotettiin 58 vuoteen. Sittemmin työttömyyseläkkeen saannin ikärajaa on vuosittain väliaikaisesti alennettu 55 vuoteen asti. Vuonna 1983 säädetyn lain mukaan eläkkeelle pääsisivät ennen 60 vuo-

den ikää edelleen 1929 tai sitä ennen syntyneet työntekijät. Näitä nuorempien työntekijöiden työttömyysturvasta huolehdittaisiin työttömyysturvalain säännösten mukaisesti.

Työttömyyseläkkeen saamisedellytykset säilyisivät pääosin nykyisellään. Työttömän työntekijän on esitettävä työvoimaviranomaisen todistus siitä, että hän on työtön työnhakija työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain mukaiseen työttömyyspäivärahaan. Työntekijän on lisäksi esitettävä kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antama todistus siitä, että hän on korkeintaan kuukautta ennen työvoimaviranomaisen antamaa todistusta 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä tai ettei hänellä enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan sen enimmäismäärän täytyttyä. Mainittua 200 päivän jaksoa laskettaessa ei ole merkitystä, onko se ansaittu peruspäivärahana tai ansioon suhteutettuna päivärahana. Ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan enimmäismäärän maksamissäännöstä johtuen 55 vuotta täyttänyt henkilö voi päästä tällä perusteella työttömyyseläkkeelle vasta sen jälkeen, kun hänellä on 750 päivärahan jakso täynnä.

Eläkkeen alkamisaika säilyy nykyisellään.

Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 3 momentti sisältää uudet säännökset työttömyyseläkkeen maksamisesta. Ensiksikin eläkettä ei maksettaisi, jos eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä. Toiseksi jos työntekijä on ansiotyössä ja ansaitsee vähintään 1275,22 markkaa kuukaudessa, ei hänellä olisi oikeutta saada eläkettä tältä kuukaudelta. Sanottu 1275,22 markkaa vastaa työntekijäin eläkelain piiriin kuulumisen vähimmäismarkkamäärää kaksinkertaisena. Luku on ilmaistu vuoden 1984 TEL-indeksissä (1006). Eläkettä ei myöskään maksettaisi, jos eläkkeensaaja kieltäytyy vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa ansiotyötä. Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 5 momentin mukaan, jos eläkettä ei olisi saatu maksaa, eläkelaitoksen on keskeytettävä eläkkeen maksaminen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin. Takaisinperintä voi tapahtua myös kuittauksella vastaisista eläke-eristä. Erityisistä syistä voidaan takaisinperinnästä luopua, jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään maksamaan hakemuksesta siitä lukien, kun työntekijällä on oikeus saada eläkettä. Eläkettä ei tällöinkään myönnetä takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta. Työntekijän kieltäydyttyä työllistämistoimenpiteistä eläkettä ei myöskään makseta kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Keskeytettyä eläkettä uudelleen haettaessa siihen on liitettävä työvoimaviranomaisen todistus siitä, että henkilö on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työtä.

Nykyisessä lainsäädännössä on työvoimaviranomaiselle säilytetty velvollisuus seurata työttömyyseläkkeellä olevan henkilön työllistämismahdollisuuksia. Tämä velvollisuus säilyisi edelleen. Työvoimaviranomaisen olisi siten kuuden kuukauden väliajoin tarkistettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä, ja jos näin on, siitä on ilmoitettava myös eläketurvakeskukselle. Työntekijäin eläkeasetuksen 12 a §:n mukaan eläkelaitos voi tarvittaessa vaatia eläkkeensaajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää eläkkeensaamisen edellytykset. Tarkoitus on, että tätä asetuksen säännöstä tarkennettaisiin siten, että työttömyyseläkkeensaaja olisi velvollinen ilmoittamaan työhön niistä muista seikoista, jotka vaikuttavat työttömyyseläkkeen maksamiseen.

Uutena säännöksenä työttömyyseläkejärjestelmään liitettäisiin työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saavan työntekijän oikeus työttömyyseläkkeeseen. Työntekijän täyttäessä työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset osaeläke muutettaisiin työntekijäin eläkelain 4 c §:n 8 momentin mukaisesti hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, jonka määrä on yhtä suuri kuin se työkyvyttömyyseläke, jonka työntekijä olisi saanut, jos sanottu osaeläke olisi muutettu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Aikaisemmin maksettu osaeläke katsotaan samalta ajalta suoritettavan työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi.

Työntekijäin eläkelain 4 c §:n 9 ja 10 momentti ovat saman sisältöisinä nykyisessä laissa.

Työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi lähinnä terminologisesti. Tämä merkitsisi sitä, että vastaisuudessakin vain ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha takaisi työntekijälle täysitehoisen työkyvyttömyysetuuden työkyvyttömyyseläkkeen suuruutta määrättäessä.

Esityksen mukaan työntekijän eläkelain 7 b §:n mukaisesti työttömyyslisään oikeutettaisi edelleenkin vain ansiosidonnainen päiväraha. Tätä koskeva tekninen muutos tehtäisiin 7 b §:ään.

Myös työntekijän eläkelain 8 §:ään, 8 a §:ään, 12 a §:ään, 17 §:ään ja 19 a §:ään tehtäviksi esitetyt muutokset ovat teknisiä. Niihin on tehty vain ne sanonnalliset muutokset, jotka johtuvat valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaisen työttömyysavustuksen muuttumisesta työttömyysturvalain yhteydessä ansioon suhteutetuksi työttömyyspäivärahaksi.

1.2. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki

Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siltä osin kuin valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain terminologia muuttuu työttömyysturvalain mukaiseksi.

1.3. Merimieseläkelaki

Myös merimieseläkelainsäädännössä ehdotetaan toteutettavaksi uudet työttömyyseläkettä koskevat säännökset. Eläke määräytyisi täysin samojen periaatteiden mukaisesti kuin työntekijäin eläkelaissakin. Ainoa muutos nykyiseen järjestelmään olisi eläkkeen maksamista, keskeyttämistä ja takaisinperimistä koskevat säännökset. Merimieseläkelain 15 e §:n mukaan myös osittain työkyvyttömällä henkilöllä olisi täyttäessään työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset oikeus sanottuun eläkkeeseen.

1.4. Kansaneläkelaki

1.4.1. Työttömyyseläke

Kansaneläkelain 22 c §:ssä määriteltäisiin, ketä on pidettävä työttömyyseläkkeeseen oikeutettuna. Kansaneläkelain rakenteesta johtuen säännöksestä puuttuu maininta työttömyyseläkkeen myöntämisestä 60 vuotta täyttäneelle pitkäaikaisesti työttömälle sekä 1929 tai sitä ennen syntyneen vakuutetun oikeudesta työttömyyseläkkeeseen. Nämä säännökset sisältyvät kansaneläkelain 20 §:ään, jota ei tässä yhteydessä tarvitse muuttaa.

Työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset olisivat täysin samansisältöiset työntekijäin eläkelain säännösten kanssa. Myös työttömyyseläkkeen maksamista koskisivat samat säännökset kuin työeläkkeitä. Kansaneläkelain 22 c §:n 2 momentin 2 kohdassa mainittaisiin kuitenkin suoraan se markkamäärä, jota eläkkeensaaja ei enää saa ansaita menettämättä oikeuttaan työttömyyseläkkeeseen. Tässäkin kohdassa säädetty markkamäärä vastaisi vuodelle 1984 vahvistettua palkkaindeksilukua. Kansaneläkelain 31 a §:n 4 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan markkamäärää tarkistettaisiin kalenterivuosittain maan yleisessä palkkatasossa tapahtuneiden muutosten johdosta sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijän eläkelain 9 §:n soveltamista varten. Indeksitarkistusmenettely poikkeaisi tältä osin kansaneläkejärjestelmässä muutoin voimassa olevasta indeksimenettelystä.

Kansaneläkelain 31 a § sisältää samat säännökset niistä velvollisuuksista, jotka työvoimaviranomaiselle on säädetty työntekijäin eläkelaissa. Asetuksella säädettäisiin eläkkeensaajan ilmoittamisvelvollisuudesta, kun hänellä ei olisi oikeutta työttömyyseläkkeeseen olosuhteiden muututtua. Pykälän 3 momentti säätelee työttömyyseläkkeen uudelleenmaksamisen silloin, kun eläkettä ei ole maksettu eläkkeensaajan ulkomailla oleskelun, ansiotyön tai työstä kieltäytymisen seurauksena. Säännökset ovat täysin samat työntekijäin eläkelain säännösten kanssa.

Kansaneläkelain 39 ja 43 a § sisältävät ne tekniset muutokset, jotka johtuvat työttömyysturvalain mukaisesta peruspäivärahasta tai ansioon suhteutetusta päivärahasta niiden korvatessa aikaisemman työttömyyskorvauksen tai työttömyyskassa-avustuksen.

1.4.2. Liikennevakuutuksen ansionmenetyksen korvauksen lukeminen lisäosatuloksi

Kansaneläkelain 26 §:n 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen ansionmenetyksen korvaus luettaisiin lisäosatuloksi siltä osin kuin sitä maksetaan yli vuoden ajalta.

Päivärahaan rinnastettavaa ansionmenetyksen korvausta tulisi käsitellä samalla tavoin kuin muita, esimerkiksi sairausvakuutuslain ja tapaturmavakuutuslain mukaisia päivärahoja. Niitä maksetaan yleensä enintään vuoden ajalta. Päivärahaa ei lueta tuloksi kansaneläkkeen lisäosassa. Päivärahaoikeuden lakattua etuus yleensä muut-

tuu lisäosaa pienentäväksi eläketuloksi Ansionmenetyksen korvausta voidaan sen sijaan maksaa yli vuodenkin ajalta, eräissä tapauksissa useampiakin vuosia. Näissä tapauksissa olisi perusteltua lukea se tuloksi lisäosaa määrättäessä. Näin olisi kuitenkin syytä menetellä vain niissä tapauksissa, jolloin korvaus on alkanut lainmuutoksen voimaantulon jälkeen. Tästä olisi maininta voimaantulosäännöksessä.

1.5. Perhe-eläkelaki

Perhe-eläkelain 15 b §:n 3 momentin 3 kohtaan tehtäisiin tekninen korjaus, joka johtuu siitä, että entinen huoltoapu on 1 päivästä tammikuuta 1984 lukien toimeentulotuki. Momenttiin lisättäisiin uusi 10 kohta, jonka mukaan lasten tai vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea ei luettaisi tuloksi perhe-eläkkeen lisäosaa määrättäessä. Tämä on perusteltua siitä syystä, että kotihoidon tuki on tarkoitettu korvaamaan hoidosta johtuvia erityisiä kustannuksia, jolloin sitä ei voida lukea hoidettavan tuloksi. Kotihoidon tuen tavoitteet ja tuen määrä huomioon ottaen ei ole myöskään kohtuullista, että tuki katsottaisiin hoitajan tuloksi perhe-eläkettä määrättäessä. Kun perhe-eläke ja muut eläkkeet jo otetaan huomioon lasten kotihoidon tuessa sen lisäosaa määrättäessä, olisi kotihoidon tuen lukeminen tuloksi perhe-eläkkeessä kohtuutonta. Tukijärjestelmän tavoite, pienten lasten hoitokustannusten tukeminen, ei toteutuisi perhe-eläkkeen saajien kohdalla, koska eläke tuen vaikutuksesta alenisi. Näitä etuuksia ei lueta tuloksi 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien myöskään kansaneläkkeen lisäosassa.

1.6. Rintamasotilaseläkelaki

Rintamasotilaseläkelain 8 §:n 3 momentin 4 kohtaan tehtäisiin toimeentulotuesta aiheutuva tekninen muutos. Momenttiin lisättäisiin kotihoidon tukea koskeva uusi 12 kohta. Se vastaisi sisällöltään ja perustelujensa osalta vastaavaa lisäystä perhe-eläkelakiin. Pykälän 5 momenttiin tehtäisiin ansionmenetyksen korvauksen tuloksilukemista koskeva samansisältöinen muutos kuin kansaneläkelakiin. Ehdotuksen mukaan alle vuoden ajalta maksettava ansionmenetyksen korvaus katsottaisiin edelleen työtuloksi. Tällä on merkitystä määriteltäessä puolison tuloa, koska puolison työtulo on osittain etuoikeutettua tuloa rintamasotilaseläkettä määrättäessä. Sen sijaan yli vuoden ajalta maksettava ansionmenetyksen korvaus luettaisiin kokonaan tuloksi. Muutos koskisi vain 1 päivän tammikuuta 1985 jälkeen alkaneita ansionmenetyksen korvauksia.

1.7. Eläkkeensaajien asumistukilaki

Eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n 2 momenttiin tehtäisiin toimeentulotuesta johtuva tekninen muutos. Samaten esitetään tehtäväksi kotihoidon tukea koskeva edellä selostettu muutos, jonka mukaan tuki ei olisi hoitajan eikä hoidettavan tuloa asumistukea määrättäessä.

2. Voimaantulo

Työttömyysturvan kokonaisuudistukseen liittyen nyt ehdotettavia työttömyyseläkettä koskevia muutoksia ehdotetaan sovellettaviksi 1 päivästä tammikuuta 1985 alkaen. Sama koskisi myös esityksessä olevia teknisiä muutoksia. Jotta nyt työttömyyskorvaus- ja avustusjärjestelmän piirissä olevat työntekijät eivät joutuisi uudistuksen johdosta huonompaan asemaan, ehdotetaan, että laskettaessa työntekijäin eläkelaissa ja kansaneläkelaissa säädettyä 200 päivän ajanjaksoa myös ennen näiden lakien voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät otettaisiin huomioon. Vastaavasti otettaisiin ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa laskettaessa huomioon ennen lain voimaantuloa maksetut työttömyysavustuspäivät.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 4 c §, 6 §:n 3 momentti, 7 b §, 8 §:n 6 momentti, 8 a §:n 2 momentti, 12 a § ja 17 §:n 1 momentti sekä 19 a §:n 3 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 c § 29 päivänä joulukuuta 1972 (934/72) annetussa laissa ja osittain muutettuna 23 päivänä kesäkuuta 1977, 19 päivänä joulukuuta 1980, 13 päivänä marraskuuta 1981 ja 16 päivänä joulukuuta 1983 annetuilla laeilla (497/77, 839/80, 745/81 ja 954/83), 6 §:n 3 momentti 10 päivänä huhtikuuta 1981 annetussa laissa (257/81), 7 b § 14 päivänä huhtikuuta 1978 annetussa laissa (274/78), 8 §:n 6 momentti 14 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (914/79), 8 a §:n 2 momentti 25 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (72/82), 12 a § 18 päivänä huhtikuuta 1980 annetussa laissa (281/80) ja osittain muutettuna 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (538/82), 17 §:n 1 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (389/76) sekä 19 a §:n 3 ja 4 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (101/83), näin kuuluviksi:

4 c §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä pitkäaikaisesti työttömällä työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain (602/84) mukaiseen työttömyyspäivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että työntekijä esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen työvoimaviranomaisen todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin mukaan enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan.

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sitä koskevan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. Jollei tässä pykälässä muuta säädetä, työttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna 60 viikon aikana työttömyyspäivärahaa.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun markkamäärän kaksinkertaisena kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa työttömyyseläkkeensaajalle, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä eläketurvakeskukselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 4 momentin mukaan saisi maksaa, elä-

kelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 4 momentin perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun työntekijällä on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saava työntekijä täyttää työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, jonka määrä on yhtä suuri, kuin se työkyvyttömyyseläke, jonka hän olisi saanut, jos sanottu osaeläke olisi muutettu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu osaeläkettä, katsotaan osaeläke työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi. Muutoin sanotusta työttömyyseläkkeestä on voimassa, mitä 2 momentissa on säädetty.

Jos työntekijä tulee työttömyyseläkettä saadessaan 4 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.

6 §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämisvuoden jälkeen, määrää laskettaessa, jollei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämisvuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

7 b §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa, korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Jos työntekijä on ollut koko kalenterivuoden ajan samassa tämän lain alaisessa työsuhteessa, tältä vuodelta maksettu ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään, jollei työntekijän tämän lain piiriin kuuluva työsuhde ole päättynyt kolmen vuoden

kuluessa ensiksi mainitun kalenterivuoden päättymisestä tai jollei työntekijä ole samana kalenterivuotena ansainnut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista palkkaa vähintään sanotun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärää. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha ei kuitenkaan oikeuta työttömyyslisään.

Työttömyyslisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa, ja lukemalla kuukauteen 22 päivää.

8 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sen estämättä, mitä 1 ja 5 momentissa on säädetty, eläkkeitä yhteensovitettaessa ei oteta huomioon tapaturmavakuutuslakiin (608/48), liikennevakuutuslakiin (279/59) tai sotilasvammalakiin (404/48) perustuvaa sellaista korvausta, jota työntekijä on saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, siltä osin kuin korvaus ei ylitä eläketapahtumaa edeltänyttä tasoa vastaavaa korvausta eikä tällaiseen korvaukseen perustuvaa perhe-eläkettä. Uutena eläketapahtumana ei tällöin pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista työttömyyseläkkeeksi, työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen. Niin ikään ei oteta eläkkeitä yhteen sovitettaessa huomioon sellaista sotilasvammalain mukaista korvausta, joka perustuu vuosien 1939—1945 sodissa saatuun vammaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen. Yhteensovituksen johdosta eläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että sanotussa momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Sama koskee 8 §:n 5 momentin mukaista yhteensovitusta, jos perhe-eläkkeen saajalle myönnetään mainitun momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu eläke tai jatkuva korvaus. Samoin toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun osaeläkkeenä maksettava työkyvyttömyyseläke muutetaan työttömyyseläkkeeksi tai kun eläkettä tarkistetaan 5 b tai 7 c §:n mukaisesti. Niin ikään toimitetaan 8 §:n 5 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun edunsaajana oleva lapsi täyttää 16 vuotta tai muu edunsaaja kuin 16 vuotta täyttänyt lapsi lakkaa olemasta edunsaajana, jos eläkkeen määrä siten suurenee. Hakemuksesta toimitetaan 8 §:n mukainen yhteensovitus uudelleen myös, jos siihen vaikuttaneen päivärahan, muun eläkkeen, elinkoron tai jatkuvan korvauksen määrä on olennaisesti muuttunut.

12 a §

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaissa tarkoitetulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaissa tarkoitetulle kunnalliselle eläkelaitokselle työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee työttömyyskassalaissa (603/84) tarkoitetun työttömyyskassojen keskuskassan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa suorittaa vuosittain eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Määräosa on vahvistettava siten, että vakuutusmaksuna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos 7 b §:ssä tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa vastaavista palkoista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu. Eläketurvakeskuksen ja työttömyyskassojen keskuskassan yhteisestä esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä suoritettavaksi edellä sanotun vakuutusmaksun ennakkoa.

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saadut varat eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaan.

17 §

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain täytäntöönpanoa varten. Sanotuilla laitoksilla on oikeus tarkastaa työnantajan kirjoista tietojen oikeellisuus. Siltä osin kuin työnantaja jättää sanotut tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, työnantajalle määrätään arvion perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotettu vakuutusmaksu, jollei ole erityistä syytä luopua korotuksen määräämisestä. Eläketurvakeskus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta. Mitä edellä on säädetty työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös työttömyyskassalaissa tarkoitettua työttömyyskassaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

19 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai sosiaalivakuutustoimikunnan vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Laskettaessa 4 c §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät ja laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti,
sellaisena kuin se on 10 päivänä huhtikuuta 1981 annetussa laissa (258/81), näin kuuluvaksi:

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijäin työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä toisessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.
Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1962 vahvistettua palkkaindeksilukua.

3.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain 12 §:n 1 momentti ja 15 e §,
sellaisina kuin ne ovat 12 §:n 1 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (1/81) ja 15 e § 18 päivänä huhtikuuta 1980 annetussa laissa (280/80), osittain muutettuna mainitulla 9 päivänä tammikuuta 1981 annetulla lailla ja 13 päivänä marraskuuta 1981 ja 16 päivänä joulukuuta 1983 annetuilla laeilla (746/81 ja 956/83) näin kuuluviksi:

12 §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa eikä opintovapaalaissa

(273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja 14 §:n 1 momentissa säädetyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei tämä työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

15 e §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä pitkäaikaisesti työttömällä työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain mukaiseen työttömyyspäivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että työntekijä esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen työvoimaviranomaisen todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin mukaan enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan.

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sitä koskevan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. Jollei tässä pykälässä muuta säädetä, työttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna 60 viikon aikana työttömyyspäivärahaa.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun markkamäärän kaksinkertaisena kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa työttömyyseläkkeensaajalle, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä eläketurvakeskukselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 4 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 4 momentin perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi

erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä tyhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun työntekijällä on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläkettä 16 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti saava työntekijä täyttää työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, jonka määrä on yhtä suuri, kuin se työkyvyttömyyseläke, jonka hän olisi saanut, jos sanottu eläke olisi muutettu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu eläkettä 16 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti, katsotaan tämä eläke työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi. Muutoin sanotusta työttömyyseläkkeestä on voimassa, mitä 2 momentissa on säädetty.

Jos työntekijä tulee työttömyyseläkettä saadessaan 15 §:ssä tai 17 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Laskettaessa 15 e §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät ja laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa, otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.

4.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 22 c §, 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 31 a §, 39 §:n 6 momentti ja 43 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 22 c § 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (496/77), 26 §:n 1 momentin 3 kohta 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82), 31 a § 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (499/71), 39 §:n 6 momentti 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (572/82) ja 43 a §:n 2 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (99/83), ja

lisätään muutettuun 43 a §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

22 c §

Pitkäaikaisesti työttömänä pidetään tämän lain 20 §:n 1 momentin 3 kohtaa sovellettaessa vakuutettua, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain (602/84) mukaiseen työttömyyspäivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutettu esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen työvoimaviranomaisen todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hä-

nellä työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin mukaan enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 1 275,22 markkaa kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

26 §

Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke sekä ansionmenetyksen korvaus, viimeksi mainittu kuitenkin vain siltä osin kuin sitä maksetaan yli vuoden pituiselta ajalta;

— — — — — — — — — — — — — — —

31 a §

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 22 c §:n 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä kansaneläkelaitokselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 22 c §:n 2 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 22 c §:n 2 momentin perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun vakuutetulla on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 22 c §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 22 c §:n 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Poiketen siitä, mitä kansaneläkelaissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/56) on säädetty markkamäärien korottamisesta tai alentamisesta, tarkistetaan 22 c §:n 2 momentissa säädettyä markkamäärää kalenterivuosittain maan yleisessä palkkatasossa tapahtuneiden muutosten johdosta sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten.

39 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämän pykälän 1 momenttia sovellettaessa työttömyyseläke myönnetään kuitenkin aikaisintaan 22 c §:n 1 momentissa mainitun kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan todistuksen antamista seuraavan kolmannen kuukauden alusta tai, jos eläke myönnetään ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sitä koskevan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta.

43 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutettu on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, on työttömyyskassan tai sosiaalivakuutustoimikunnan vaatimuksesta takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Laskettaessa 22 c §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyys-

avustus- tai työttömyyskorvauspäivät tai laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.

Ansionmenetyksen korvaus luetaan kuitenkin 26 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti tuloksi kansaneläkkeen lisäosassa vain niissä tapauksissa, jolloin ansionmenetyksen korvaus on alkanut 1 päivänä tammikuuta 1985 tai sen jälkeen.

Tämän lain 22 c §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä vastaa työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan vuodelle 1984 vahvistettua palkkaindeksilukua.

5.

Laki

perhe-eläkelain 15 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain 15 b §:n 3 momentin 3, 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (105/82), ja

lisätään muutettuun 15 b §:n 3 momenttiin uusi 10 kohta seuraavasti:

15 b §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) toimeentulotukea;

— — — — — — — — — — — — — — —

8) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa;

9) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta; eikä

10) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985.

6.

Laki

rintamasotilaseläkelain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain 8 §:n 3 momentin 4, 10 ja 11 kohta sekä 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 3 momentin 4 kohta ja 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1084/82) sekä 3 momentin 10 ja 11 kohta 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (106/82), ja

lisätään muutettuun 8 §:n 3 momenttiin uusi 12 kohta seuraavasti:

8 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei lueta

— — — — — — — — — — — — — — —

4) toimeentulotukea;

— — — — — — — — — — — — — — —

10) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa;

11) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta; eikä

12) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.

— — — — — — — — — — — — — — —

Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitetussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös työttömyysturvalain (602/84) mukainen työttömyyspäiväraha sekä työkyvyttömyyden perusteella maksettava päiväraha tai tähän rinnastettava vuodelta tai sitä lyhyemmältä ajalta maksettava ansionmenetyksen korvaus.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien. Myös yli vuoden ajalta maksettava ansionmenetyksen korvaus rinnastetaan työtuloon, jos ansionmenetyksen korvaus on alkanut ennen 1 päivää tammikuuta 1985.

7.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (112/82), ja *lisätään* muutettuun 6 §:n 2 momenttiin uusi 10 kohta seuraavasti:

6 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) toimeentulotukea;

9) etua omaan tarpeeseen käytetystä asunnosta; eikä

10) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1984

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Vappu Taipale*

Liite

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 4 c §, 6 §:n 3 momentti, 7 b §, 8 §:n 6 momentti, 8 a §:n 2 momentti, 12 a § ja 17 §:n 1 momentti sekä 19 a §:n 3 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 c § 29 päivänä joulukuuta 1972 (934/72) annetussa laissa ja osittain muutettuna 23 päivänä kesäkuuta 1977, 19 päivänä joulukuuta 1980, 13 päivänä marraskuuta 1981 ja 16 päivänä joulukuuta 1983 annetuilla laeilla (497/77, 839/80, 745/81 ja 954/83), 6 §:n 3 momentti 10 päivänä huhtikuuta 1981 annetussa laissa (257/81), 7 b § 14 päivänä huhtikuuta 1978 annetussa laissa (274/78), 8 §:n 6 momentti 14 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (914/79), 8 a §:n 2 momentti 25 päivänä tammikuuta 1982 annetussa laissa (72/82), 12 a § 18 päivänä huhtikuuta 1980 annetussa laissa (281/80) ja osittain muutettuna 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (538/82), 17 §:n 1 momentti 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (389/76) sekä 19 a §:n 3 ja 4 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (101/83), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

4 c §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain (946/71) mukaiseen työttömyyskorvaukseen, *sekä* siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista päiväavustusta *tai työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä sanotun valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen. *Työttömyyseläkkeestä ja työttömyyseläkkeen saajasta on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.*

Eläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta *lukien*, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään päiväavustuksen enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sanotun todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta *lukien*. Elä-

Ehdotus

4 c §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä *pitkäaikaisesti työttömällä* työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, *että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja* ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan *työttömyysturvalain (602/84)* mukaiseen työttömyys*päivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että työntekijä esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä,* että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen *työvoimaviranomaisen* todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut *työttömyysturvalain* mukaista työttömyys*päivärahaa* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä *työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin* mukaan enää ole oikeutta *ansioon suhteutettuun päivärahaan.*

*Työttömyys*eläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun *kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan* todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään *ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan* enimmäismäärän täyttymisen perusteel-

Voimassa oleva laki

kettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määritettäessä työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna aikana *päiväavustusta tai* työttömyyskorvausta.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Eläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden tai asetuksella säädetyn pitemmän ajan kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei eläkelaitokselle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa uutta todistusta siitä, ettei eläkkeen saajalle voida osoittaa 1 momentissa tarkoitettua työtä. Jos eläkkeen lakkaamisen jälkeen työttömyys jatkuu tai alkaa uudelleen, eläkettä ryhdytään maksamaan samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaakin eläkettä, mikäli eläkkeen lakkaamisesta ei ole kulunut kahta vuotta pitempää aikaa. Tällöin 1 momenttissa sovellettaessa eläkkeelläolon aika rinnastetaan korvauspäiviin. Jos todistuksesta käy ilmi, ettei hakijalle ole väliaikana maksettu työttömyysavustusta tai -korvausta, eläkettä suoritetaan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkelaitoksen hyväksymän selvityksen perusteella eläke voidaan työttömyyden jatkuessa myöntää myös takautuvasti enintään kuuden kuukauden ajalta.

Ehdotus

la, *sitä koskevan* todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. *Jollei tässä pykälässä muuta säädetä, työttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.*

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna *60 viikon* aikana työttömyys*päivärahaa.*

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. *Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:*

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun markkamäärän kaksinkertaisena kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa työttömyyseläkkeensaajalle, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä eläketurvakeskukselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 4 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 4 momentin perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Voimassa oleva laki

Jos työntekijä tulee työttömyyseläkettä saadessaan 4 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikäisrajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.

Ehdotus

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun työntekijällä on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saava työntekijä täyttää työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, jonka määrä on yhtä suuri, kuin se työkyvyttömyyseläke, jonka hän olisi saanut, jos sanottu osaeläke olisi muutettu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu osaeläkettä, katsotaan osaeläke työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi. Muutoin sanotusta työttömyyseläkkeestä on voimassa, mitä 2 momentissa on säädetty.

Jos työntekijä tulee työttömyyseläkettä saadessaan 4 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.

6 §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut valtakunnallista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhde

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut *työttömyysturvalain* mukaista *ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa* eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei työsuhde

Voimassa oleva laki

ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämisvuoden jälkeen, määrää laskettaessa, ellei työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämisvuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

7 b §

Jos työntekijä on saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Jos työntekijä on ollut koko kalenterivuoden ajan samassa tämän lain alaisessa työsuhteessa, tältä vuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään, ellei työntekijän tämän lain piiriin kuuluva työsuhde ole päättynyt kolmen vuoden kuluessa ensiksi mainitun kalenterivuoden päättymisestä tai ellei työntekijä ole samana kalenterivuotena ansainnut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin elä-

Ehdotus

ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta vanhuuseläkkeen eikä sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jonka perusteena oleva työkyvyttömyys on alkanut työntekijän 63 vuoden iän täyttämisvuoden jälkeen, määrää laskettaessa, *jollei* työntekijä ole ollut sanotun iän täyttämisvuoden aikana tämän lain piiriin kuuluvassa työssä ottaen huomioon kokonaisuudessaan myös sanotun vuoden aikana päättynyt työsuhde yhteensä vähintään neljä kuukautta. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

7 b §

Jos työntekijä on saanut *työttömyysturvalain* mukaista *ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa,* korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Jos työntekijä on ollut koko kalenterivuoden ajan samassa tämän lain alaisessa työsuhteessa, tältä vuodelta maksettu *ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha* ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään, *jollei* työntekijän tämän lain piiriin kuuluva työsuhde ole päättynyt kolmen vuoden kuluessa ensiksi mainitun kalenterivuoden päättymisestä tai *jollei* työntekijä ole samana kalenterivuotena ansainnut lyhytaikaisissa työsuhteissa

Voimassa oleva laki

kelain mukaista palkkaa vähintään sanotun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärää. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään.

Työttömyyslisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa avustusta, ja lukemalla kuukauteen 22 päivää.

Ehdotus

olevien työntekijäin eläkelain mukaista palkkaa vähintään sanotun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajamäärää. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu *ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha* ei kuitenkaan oikeuta työttömyyslisään.

Työttömyyslisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa *ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa,* ja lukemalla kuukauteen 22 päivää.

8 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 5 momentissa on säädetty, eläkkeitä yhteensovitettaessa ei oteta huomioon tapaturmavakuutuslakiin, liikennevakuutuslakiin tai sotilasvammalakiin perustuvaa sellaista korvausta, jota työntekijä on saanut vähintään 3 vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, siltä osin kuin korvaus ei ylitä eläketapahtumaa edeltänyttä tasoa vastaavaa korvausta, eikä tällaiseen korvaukseen perustuvaa perhe-eläkettä. Uutena eläketapahtumana ei tällöin pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen. Niin ikään ei oteta eläkkeitä yhteensovitettaessa huomioon sellaista sotilasvammalain mukaista korvausta, joka perustuu vuosien 1939—45 sodissa saatuun vammaan.

Sen estämättä, mitä 1 ja 5 momentissa on säädetty, eläkkeitä yhteensovitettaessa ei oteta huomioon tapaturmavakuutuslakiin (608/48), liikennevakuutuslakiin (279/59) tai sotilasvammalakiin (404/48) perustuvaa sellaista korvausta, jota työntekijä on saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, siltä osin kuin korvaus ei ylitä eläketapahtumaa edeltänyttä tasoa vastaavaa korvausta eikä tällaiseen korvaukseen perustuvaa perhe-eläkettä. Uutena eläketapahtumana ei tällöin pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, *osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista työttömyyseläkkeeksi,* työkyvyttömyyseläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen. Niin ikään ei oteta eläkkeitä yhteen sovitettaessa huomioon sellaista sotilasvammalain mukaista korvausta, joka perustuu vuosien 1939—1945 sodissa saatuun vammaan.

8 a §

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu

Voimassa oleva laki

eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen. Yhteensovituksen johdosta eläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että sanotussa momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Sama koskee 8 §:n 5 momentin mukaista yhteensovitusta, jos perhe-eläkkeen saajalle myönnetään mainitun momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu eläke tai jatkuva korvaus. Samoin toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun eläkettä tarkistetaan 5 b tai 7 c §:n mukaisesti. Niin ikään toimitetaan 8 §:n 5 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun edunsaajana oleva lapsi täyttää 16 vuotta tai muu edunsaaja kuin 16 vuotta täyttänyt lapsi lakkaa olemasta edunsaajana, jos eläkkeen määrä siten suurenee. Hakemuksesta toimitetaan 8 §:n mukainen yhteensovitus myös uudelleen, jos siihen vaikuttaneen päivärahan, muun eläkkeen, elinkoron tai jatkuvan korvauksen määrä on olennaisesti muuttunut.

12 a §

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaissa tarkoitetulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaissa tarkoitetulle kunnalliselle eläkelaitokselle työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitetun työttömyyskassojen keskuskassan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa vuosittain suorittaa eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysminsiteriön vahvistamana prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Määräosa on vahvistettava siten, että vakuutusmaksuna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos 7 b §:ssä tarkoitettuja työttömyysavustuksia vastaavista palkoista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu. Eläketurvakeskuksen ja työttömyyskassojen keskuskassan yhteisestä esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä suoritettavaksi edellä sanotun vakuutusmaksun ennakkoa.

Ehdotus

eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen. Yhteensovituksen johdosta eläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että sanotussa momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Sama koskee 8 §:n 5 momentin mukaista yhteensovitusta, jos perhe-eläkkeen saajalle myönnetään mainitun momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu eläke tai jatkuva korvaus. Samoin toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, *kun osaeläkkeenä maksettava työkyvyttömyyseläke muutetaan työttömyyseläkkeeksi tai* kun eläkettä tarkistetaan 5 b tai 7 c §:n mukaisesti. Niin ikään toimitetaan 8 §:n 5 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun edunsaajana oleva lapsi täyttää 16 vuotta tai muu edunsaaja kuin 16 vuotta täyttänyt lapsi lakkaa olemasta edunsaajana, jos eläkkeen määrä siten suurenee. Hakemuksesta toimitetaan 8 §:n mukainen yhteensovitus uudelleen myös, jos siihen vaikuttaneen päivärahan, muun eläkkeen, elinkoron tai jatkuvan korvauksen määrä on olennaisesti muuttunut.

12 a §

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaissa tarkoitetulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaissa tarkoitetulle kunnalliselle eläkelaitokselle työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee *työttömyyskassalaissa (603/84)* tarkoitetun työttömyyskassojen keskuskassan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa suorittaa vuosittain eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Määräosa on vahvistettava siten, että vakuutusmaksuna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos 7 b §:ssä *tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa* vastaavista palkoista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu. Eläketurvakeskuksen ja työttömyyskassojen keskuskassan yhteisestä esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä suoritettavaksi edellä sanotun vakuutusmaksun ennakkoa.

Voimassa oleva laki

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saadut varat eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksessä vahvistamien perusteiden mukaan.

17 §

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain täytäntöönpanoa varten. Sanotuilla laitoksilla on oikeus tarkastaa työnantajan kirjoista tietojen oikeellisuus. Siltä osin kuin työnantaja jättää sanotut tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, työnantajalle määrätään arvion perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotettu vakuutusmaksu, jollei ole erityistä syytä luopua korotuksen määräämisestä. Eläketurvakeskus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta. Mitä edellä on säädetty työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös valtakunnallista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettua työttömyyskassaa.

— — — — — — — — — — — — — —

19 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos työntekijä on saanut työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta *tai valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta* samalta ajalta, juolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työvoimatoimikunnan tai työttömyyskassan vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työvoimatoimikunnalle tai työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyskorvauksen *tai päiväavustuksen* määrää.

Eläke maksetaan työvoimatoimikunnalle tai työttömyyskassalle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työllisyyslain 27 b §:n 2 momentissa tai valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain 28 b §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Ehdotus

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saadut varat eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaan.

17 §

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain täytäntöönpanoa varten. Sanotuilla laitoksilla on oikeus tarkastaa työnantajan kirjoista tietojen oikeellisuus. Siltä osin kuin työnantaja jättää sanotut tiedot toimittamatta tai toimittaa ne myöhemmin kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, työnantajalle määrätään arvion perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotettu vakuutusmaksu, jollei ole erityistä syytä luopua korotuksen määräämisestä. Eläketurvakeskus antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet korotuksen määräämisestä ja siitä luopumisesta. Mitä edellä on säädetty työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös *työttömyyskassalaissa* tarkoitettua työttömyyskassaa.

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Jos työntekijä on saanut *työttömyysturvalain* mukaista työttömyys*päivärahaa* samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan *sosiaalivakuutustoimikunnan* vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai *sosiaalivakuutustoimikunnalle* siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyys*päivärahan* määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle *tai sosiaalivakuutustoimikunnalle* kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että *työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa* tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laskettaessa 4 c §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät ja laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.

2.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momentti,
sellaisena kuin se on 10 päivänä huhtikuuta 1981 annetussa laissa (258/81), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista päiväavustusta eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt 1 virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijäin eläkelain 9 §:n korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijän työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuu-

Ehdotus

7 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut *työttömyysturvalain* (602/84) mukaista *ansioon suhteutettua päivärahaa* eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Samoin menetellään, jos naispuolisella työntekijällä on työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista välittömästi edeltäneen enintään yhdeksän vuoden ajan ollut työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi ja sanottuna aikana on päättynyt ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso, jollei eläkeiän saavuttamiseen jäljellä olevaa aikaa tai sitä vastaavaa ansiota ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Edellä sanotun palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijäin työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuu-

Voimassa oleva laki

tusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä toisessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaan, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Ehdotus

tusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän tässä laissa tarkoitetussa työssä on ansainnut vähintään 800 markkaa tai, jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Ennen 23 vuoden iän täyttämistä ansaitut palkat otetaan kuitenkin huomioon vain, jos ne on ansaittu sinä kalenterivuotena, jona työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, tai jona edellä toisessa virkkeessä tarkoitettu 540 päivän ajanjakso on päättynyt tahi kolmena sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alkua saanut *työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa.* Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien. Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1962 vahvistettua palkkaindeksilukua.

3.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain 12 §:n 1 momentti ja 15 e §,

sellaisina kuin ne ovat 12 §:n 1 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (1/81) ja 15 e § 18 päivänä huhtikuuta 1980 annetussa laissa (280/80), osittain muutettuna mainitulla 9 päivänä tammikuuta 1981 annetulla lailla ja 13 päivänä marraskuuta 1981 ja 16 päivänä joulukuuta 1983 annetuilla laeilla (746/81 ja 956/83) näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

12 §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut valtakunnallista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden alkamisen

Ehdotus

12 §

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut *työttömyysturvalain (602/84)* mukaista *ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa* eikä opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata, luetaan 15 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi myös työkyvyttömyyden al-

Voimassa oleva laki

ja 14 §:n 1 momentissa säädetyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei tämä työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

kamisen ja 14 §:n 1 momentissa säädetyn eläkeiän täyttämisen välinen aika. Jollei tämä työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, luetaan sen perusteella maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli kuin työntekijällä ei ole ennen tätä työsuhdetta alkaneen työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään luetaan naispuolisen työntekijän työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä maksukuukausiksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika, jos hänellä on edellä sanottujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 15 a §:ssä tarkoitettu, kolmea vuotta nuorempi lapsi, ei kuitenkaan, jos eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio on ilman sanotun lapsenhoitoajan huomioon ottamista luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi muun työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella. Jollei tällaisen naispuolisen työntekijän työsuhde ole jatkunut neljää kuukautta, on eläkkeeseen oikeuttavan ajan määräämisestä soveltuvin osin voimassa, mitä edellä tässä momentissa on säädetty.

— — — — — — — — — — — — — —

15 e §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä vakuutetulla, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain mukaiseen työttömyyskorvaukseen, *sekä* siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta *tai työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä valtakunnallista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen. *Työttömyyseläkkeestä ja työttömyyseläkkeen saajasta on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.*

15 e §

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä *pitkäaikaisesti työttömällä työntekijällä*, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, *että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja* ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan *työttömyysturvalain* mukaiseen työttömyys*päivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että työntekijä esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä,* että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen *työvoimaviranomaisen* todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut *työttömyysturvalain* mukaista *työttömyyspäivärahaa* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä *työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin* mukaan enää ole oikeutta *ansioon suhteutettuun päivärahaan.*

Voimassa oleva laki

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta *lukien*, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään päiväavustuksen enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sanotun todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta *lukien*. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka vakuutetulle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi *ollut* oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määritettäessä vakuutetun katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna aikana *päiväavustusta tai* työttömyys*korvausta*.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Eläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden tai asetuksella säädetyn pitemmän ajan kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei merimieseläkekassalle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa uutta todistusta siitä, ettei eläkkeensaajalle voida osoittaa 1 momentissa tarkoitettua työtä. Jos eläkkeen lakkaamisen jälkeen työttömyys jatkuu tai alkaa uudelleen, eläkettä ryhdytään maksamaan samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempaakin eläkettä, jollei eläkkeen lakkaamisesta ole kulunut kahta vuotta pitempää aikaa. Tällöin 1 momenttia sovellettaessa eläkkeelläolon aika rinnastetaan korvauspäiviin. Jos todistuksesta käy ilmi, ettei hakijalle ole väliaikana maksettu työttömyysavustusta tai -korvausta, eläkettä suoritetaan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta.

Ehdotus

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun *kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan* todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään *ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan* enimmäismäärän täyttymisen perusteella, *sitä koskevan* todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. *Jollei tässä pykälässä muuta säädetä, työttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on säädetty.*

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä *määrättäessä työntekijän* katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna *60 viikon* aikana työttömyys*päivärahaa*.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. *Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:*

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun markkamäärän kaksinkertaisena kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa työttömyyseläkkeensaajalle, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä eläketurvakeskukselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 4 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 4 momentin perusteella olisi saatu

Voimassa oleva laki

Jos vakuutettu tulee työttömyyseläkettä saadessaan 15 §:ssä tai 17 §:n 1 moemntissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus myös saada vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä vakuutetulla.

Eläkekassan hyväksymän selvityksen perusteella eläke voidaan työttömyyden jatkuessa myöntää myös takautuvasti enintään kuuden kuukauden ajalta.

Ehdotus

maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun työntekijällä on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläkettä 16 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti saava työntekijä täyttää työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, jonka määrä on yhtä suuri, kuin se työkyvyttömyyseläke, jonka hän olisi saanut, jos sanottu eläke olisi muutettu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu eläkettä 16 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti, katsotaan tämä eläke työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi. Muutoin sanotusta työttömyyseläkkeestä on voimassa, mitä 2 momentissa on säädetty.

Jos *työntekijä* tulee työttömyyseläkettä saadessaan 15 §:ssä tai 17 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi lähinnä seuraavasta mahdollisesta erääntymispäivästä. Täysi työkyvyttömyyseläke määrätään tällöin maksetun työttömyyseläkkeen suuruiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1929 tai sitä ennen syntyneellä *työntekijällä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laskettaessa 15 e §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät ja laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa, otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.

4.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 22 c §, 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 31 a §, 39 §:n 6 momentti ja 43 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 22 c § 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (496/77), 26 §:n 1 momentin 3 kohta 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82), 31 a § 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (499/71), 39 §:n 6 momentti 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (572/82) ja 43 a §:n 2 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (99/83), ja

lisätään muutettuun 43 a §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 c §

Pitkäaikaisesti työttömänä pidetään tätä lakia sovellettaessa henkilöä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain (946/71) mukaiseen työttömyyskorvaukseen, *sekä* siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista *päiväavustusta tai työllisyyslain mukaista* työttömyys*korvausta* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä sanotun valtakunnallista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen.

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi.

Ehdotus

22 c §

Pitkäaikaisesti työttömänä pidetään *tämän lain 20 §:n 1 momentin 3 kohtaa* sovellettaessa *vakuutettua,* joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, *että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja* ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan *työttömyysturvalain (602/84)* mukaiseen työttömyys*päivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutettu esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen* siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen *työvoimaviranomaisen* todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut *työttömyysturvalain* mukaista työttömyys*päivärahaa* yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä *työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin* mukaan enää ole oikeutta *ansioon suhteutettuun päivärahaan.*

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:
1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;
2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 1 275,22 markkaa kuukaudessa; eikä
3) sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

26 §

Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke;

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke *sekä ansionmenetyksen korvaus, viimeksi mainittu kuitenkin vain siltä osin kuin sitä maksetaan yli vuoden pituiselta ajalta;*

— — — — — — — — — — — — — — —

31 a §

Työttömyyseläke lakkaa ilman eri päätöstä kuuden kuukauden tai asetuksella säädetyn pitemmän ajan kuluttua työvoimaviranomaisen todistuksen antamisesta lukien, jollei eläkelaitokselle sitä ennen ole toimitettu työvoimaviranomaisen antamaa todistusta siitä, ettei eläkkeensaajalle voida osoittaa 22 c §:ssä tarkoitettua työtä.

Eläkelaitos voi kuuden kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta lukien, josta eläke on lakannut, määrätä työttömyyden jatkuessa eläkkeen maksamisen jälleen aloitettavaksi hyväksymänsä selvityksen perusteella ilman 35 §:ssä säädetyssä järjestyksessä tehtyä hakemusta. Eläke voidaan tällöin määrätä takautuvasti maksettavaksi siltä ajalta, jona eläke on ollut lakkautettuna, tahi sen osalta.

31 a §

Työvoimaviranomaisen on annettuaan 22 c §:n 1 momentissa tarkoitetun todistuksen kuuden kuukauden väliajoin tarkastettava, onko eläkkeensaajalle osoitettavissa työtä. Jos työtä on osoitettavissa, työvoimaviranomaisen on ilmoitettava siitä kansaneläkelaitokselle.

Saatuaan tietää seikasta, jonka perusteella eläkettä ei 22 c §:n 2 momentin mukaan saisi maksaa, eläkelaitos keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy eläkkeen keskeyttämiseen on edelleen olemassa. Jos eläkettä ei 22 c §:n 2 momentin perusteella olisi saatu maksaa, eläkelaitos perii maksetun eläkkeen takaisin. Jos eläkettä ei ole perittävä takaisin kolmea kuukautta pitemmältä ajalta, eläkelaitos voi erityisestä syystä luopua takaisinperinnästä. Eläke voidaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisista eläke-eristä.

Keskeytettyä työttömyyseläkettä ryhdytään hakemuksesta uudestaan maksamaan siitä lukien, kun vakuutetulla on oikeus saada eläkettä, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemusta eikä 22 c §:n 2

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	momentin 3 kohdassa tarkoitettua kieltäytymistä välittömästi seuranneelta kalenterikuukaudelta. Hakemukseen on liitettävä 22 c §:n 1 momentissa tarkoitettu työvoimaviranomaisen todistus. Jos kuitenkin keskeytetyn eläkkeen uudelleenmaksamista ei ole haettu yhden vuoden kuluessa, eläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi keskeyttämisajankohdasta lukien.
	Poiketen siitä, mitä kansaneläkelaissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/56) on säädetty markkamäärien korottamisesta tai alentamisesta, tarkistetaan 22 c §:n 2 momentissa säädettyä markkamäärää kalenterivuosittain maan yleisessä palkkatasossa tapahtuneiden muutosten johdosta sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten.
39 §	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Tämän pykälän 1 momenttia sovellettaessa työttömyyseläke myönnetään kuitenkin aikaisintaan 22 c §:n 1 momentissa mainitun todistuksen antamista seuraavan kolmannen kuukauden alusta *lukien* tai, jos eläke myönnetään päiväavustuksen enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sanotun todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta *lukien*.	Tämän pykälän 1 momenttia sovellettaessa työttömyyseläke myönnetään kuitenkin aikaisintaan 22 c §:n 1 momentissa mainitun *kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan* todistuksen antamista seuraavan kolmannen kuukauden alusta tai, jos eläke myönnetään *ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan* enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sitä koskevan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta.
43 a §	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Eläke maksetaan työvoimatoimikunnalle tai työttömyyskassalle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työllisyyslain 27 b §:n 2 momentissa tai valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain 28 b §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.	*Jos vakuutettu on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, on työttömyyskassan tai sosiaalivakuutustoimikunnan vaatimuksesta takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan määrää.*
	Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai sosiaalivakuutustoimikunnalle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §§:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.
	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Laskettaessa 22 c §:n 1 momentissa tarkoitettua 200 päivää otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritetut työttömyysavustus- tai työttömyyskorvauspäivät tai laskettaessa ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisaikaa otetaan vastaavasti huomioon lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta suoritetut työttömyysavustuspäivät.
	Ansionmenetyksen korvaus luetaan kuitenkin 26 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti tuloksi kansaneläkkeen lisäosassa vain niissä tapauksissa, jolloin ansionmenetyksen korvaus on alkanut 1 päivänä tammikuuta 1985 tai sen jälkeen.
	Tämän lain 22 c §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä vastaa työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaan vuodelle 1984 vahvistettua palkkaindeksilukua.

5.

Laki

perhe-eläkelain 15 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain 15 b §:n 3 momentin 3, 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (105/82), ja

lisätään muutettuun 15 b §:n 3 momenttiin uusi 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
15 b §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:	Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3) huoltoapua;	3) *toimeentulotukea;*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
8) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa; *eikä*	8) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa;
9) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta.	9) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta; *eikä*
	10) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985.

6.

Laki

rintamasotilaseläkelain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain 8 §:n 3 momentin 4, 10 ja 11 kohta sekä 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 3 momentin 4 kohta ja 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1084/82) sekä 3 momentin 10 ja 11 kohta 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (106/82), ja

lisätään muutettuun 8 §:n 3 momenttiin uusi 12 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Vuosituloksi ei lueta:	Vuosituloksi ei lueta
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) huoltoapua;	4) *toimeentulotukea;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
10) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa; *eikä*	10) tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista haittarahaa;
11) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta.	11) työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi tai parantamiseksi tahi työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) perusteella koulutuksen ajalta maksettavaa etuutta; *eikä*
	12) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitetussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös työkyvyttömyyden perusteella maksettava päiväraha tai tähän rinnastettava ansionmenetyksen korvaus sekä työllisyyslain mukainen työttömyyskorvaus *ja valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukainen päiväavustus.*	Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitetussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös *työttömyysturvalain (602/84) mukainen työttömyyspäiväraha sekä* työkyvyttömyyden perusteella maksettava päiväraha tai tähän rinnastettava *vuodelta tai sitä lyhyemmältä ajalta* maksettava ansionmenetyksen korvaus.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien. Myös yli vuoden ajalta maksettava ansionmenetyksen korvaus rinnastetaan työtuloon, jos ansionmenetyksen korvaus on alkanut ennen 1 päivää tammikuuta 1985.

7.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain 6 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (112/82), ja *lisätään* muutettuun 6 §:n 2 momenttiin uusi 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	
Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:	Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:
8) huoltoapua; *eikä*	8) *toimeentulotukea;*
9) etua omaan tarpeeseen käytetystä asunnosta.	9) etua omaan tarpeeseen käytetystä asunnosta; *eikä*
	10) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1985, kuitenkin siten, että sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1985 lukien.